

Eerste Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor Justitie
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

GRIFFIE EERSTE KAMER	
NR.	147548
RUB.	VI
DATUM	26 NOV 2010
KOPIE	just
VERW.	32339

Drs. A. Reitsma
Secretaris
T +31 70 31 42 442
M +31 6 23 52 98 51
E b.reitsma@vfn.nl

Datum: 26 november 2010

Betreft: Behandeling wijziging van Boek 7 BW; kredietovereenkomsten voor consumenten (32 339)

Geachte leden van de Commissie voor Justitie,

In uw vergadering van dinsdag 30 november wordt vastgesteld op welke wijze door de Eerste Kamer invulling zal worden gegeven aan de behandeling van de voorgelegde wetswijzigingen van Boek 7 BW inzake kredietovereenkomsten.

De Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland ("VFN") behartigt de belangen van aangesloten financieringsmaatschappijen. Naar uitstaand saldo vertegenwoordigt de VFN ongeveer 50% van de markt voor Consumptief Krediet in Nederland. De VFN zet zich op een breed terrein in voor verantwoord lenen en heeft ter bescherming van de consument een gedragscode opgesteld waaraan de VFN leden zich dienen te houden. De AFM ziet, in het geval van Consumptief Krediet, de VFN gedragscode als minimale invulling van de krachtens de Wet op het financieel toezicht opgestelde open normen ten aanzien van overkreditering.

De genoemde wetsvoorstellen betreffen de Nederlandse invulling van de Europese Richtlijn Consumentenkrediet. De VFN vraagt in deze brief uw aandacht voor de ongewenste uitwerking van de voorgelegde wetgeving op de kracht van koopovereenkomsten en met name de wijze waarop tot dusverre ambtelijk en politiek aandacht is besteed aan de gevolgen die het ontbinden van de financieringsovereenkomst heeft voor de gelieerde koopovereenkomst.

De laatste door de staatsecretaris afgegeven interpretatie leidt tot ongewenste drempels in het economische verkeer en tot een uitholling van het bindende karakter van de koopovereenkomst. Dit zijn twee gevolgen die de Europese Richtlijn Consumentenkrediet niet heeft beoogd, maar die wel werkelijkheid dreigen te worden bij een ongewijzigde interpretatie. In andere lidstaten is er juist voor gekozen dat ontbinding van de financieringsovereenkomst niet dient te leiden tot het ontbinden van de gelieerde koopovereenkomst. De VFN bepleit een dergelijke oplossing ook voor de Nederlandse implementatie.

Naar mening van de VFN is de relatie tussen de koopovereenkomst en de financieringsovereenkomst onvoldoende en onjuist belicht in de parlementaire behandeling en heeft met name de steeds wisselende interpretatie ten aanzien van dit onderwerp geleid tot een grote mate van onzekerheid bij detailhandel en kredietverstrekkers.

Overigens is door verschillende organisaties gedurende het gehele wetgevingstraject aandacht gevraagd voor de betreffende problematiek. VNO-NCW MKB Nederland, Bovag en Thuiswinkel.org hebben eveneens aangedrongen op meer duidelijkheid en op de wenselijkheid dat de koopovereenkomst haar kracht behoudt.

De Europese Richtlijn Consumentenkrediet biedt consumenten het recht om de kredietovereenkomst binnen twee weken nadat deze is afgesloten te herroepen. Deze bepaling is direct afkomstig uit de Richtlijn en staat voor de VFN dan ook niet ter discussie. De Richtlijn spreekt zich echter niet uit over de gevolgen die het ontbinden van de kredietovereenkomst heeft voor de gelieerde koopovereenkomst (van een gelieerde koopovereenkomst is bijvoorbeeld sprake als de consument een auto koopt en deze vervolgens via bemiddeling van de dealer financiert)

Vanaf de consultatie van de voorgelegde wetteksten in de zomer van 2009 heeft de VFN zich sterk gemaakt voor een zodanige interpretatie van de wetgeving dat de ontbinding van de financieringsovereenkomst niet dient te leiden tot de ontbinding van de gelieerde koopovereenkomst.

In de eerste ambtelijke afstemmingsrondes die na de consultatie hebben plaatsgevonden met de ministeries van Justitie en Financiën heeft de VFN deze interpretatie voorgelegd. In dat stadium werd door de betreffende ministeries niet getwijfeld aan deze interpretatie en werden de onwenselijke consequenties van een andere interpretatie herkend.

Tijdens de eerdere behandeling in de vaste Tweede Kamercommissie voor Justitie van de nu voorliggende wetswijzigingen zijn vragen gesteld over de gevolgen van het ontbinden van de financieringsovereenkomst (in de twee weken bedenktijd) voor de gerelateerde koopovereenkomst. In de Nota naar aanleiding van het verslag heeft de minister van Justitie naar aanleiding van deze vragen als volgt geantwoord: "Deze rechtspraak (Arresten van de Hoge Raad (23 januari 1998, NJ 1999, 97 en 14 januari 2000, NJ 2000, 307) leidt ertoe dat ontbinding in de zin van artikel 7:66 lid 1 in beginsel beide overeenkomsten treft, maar dat de omstandigheden en hetgeen partijen over en weer van elkaar mochten verwachten, tot een ander oordeel kunnen leiden".

Dit antwoord van de minister heeft, door het ontbreken van een eenduidige interpretatie al geleid tot forse onzekerheid bij detailhandel en kredietverstrekkers. De interpretatie van de minister zwakt immers het bindende karakter van de koopovereenkomst fors af. Door deze interpretatie ontstaat voor detaillisten, die goederen verkopen of diensten leveren (en die worden gefinancierd), een periode van twee weken onzekerheid, waarin de koopovereenkomst alsnog kan worden ontbonden als de consument de gerelateerde financieringsovereenkomst herroept. In deze interpretatie van de minister was echter in ieder geval nog enige ruimte voor een andere interpretatie en werd "hetgeen partijen (consument en detaillist) onderling mochten verwachten" nog belangrijk geacht voor de gevolgen van het beëindigen van de financieringsovereenkomst voor de gelieerde koopovereenkomst.

Bij de plenaire behandeling van het voorstel in de Tweede Kamer werd door de staatsecretaris op vragen van de fracties van VVD, CDA en PVV aangegeven dat de ontbinding van de financieringsovereenkomst in alle gevallen leidt tot de ontbinding van de koopovereenkomst. In de bewoording van de staatsecretaris: *"De gedachte dat ondanks herroeping van de kredietovereenkomst de daarmee verbonden koopovereenkomst in stand zou blijven, komt bovendien in strijd met de strekking van het in de richtlijn aan de consument toegekende herroepingsrecht. Als je er anders over denkt, zou je de hele richtlijn overhoop gooien."*

Van belang hierbij is dat de interpretaties van in eerste instantie de minister van Justitie en later de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie gebaseerd zijn op de zelfde arresten van de Hoge Raad (23 januari 1998, NJ 1999, 97 en 14 januari 2000, NJ 2000, 307) in relatie tot de voorliggende wijzigingen in het BW.

De VFN stelt vast dat er geen sprake is geweest van eenduidigheid in reacties vanuit de wetgever en dat niet ondenkbaar is dat de rechter zich in veel gevallen zal moeten uitspreken over geschillen in relatie tot de koop- en de financieringsovereenkomst. Hierbij is nog van belang te vermelden dat de

betreffende arresten toezien op de omgekeerde situatie (de financieringsovereenkomst die wordt ontbonden bij ontbinding van de koopovereenkomst).

Door een aantal Tweede Kamerleden is aan de staatssecretaris de suggestie voorgelegd dat de consument en de detaillist afspraken moeten kunnen maken over de gevolgen van het ontbinden van de financieringsovereenkomst voor de gelieerde koopovereenkomst. De staatssecretaris heeft hierbij (blijkens de eerder genoemde passage) de Richtlijn zodanig geïnterpreteerd dat de voorgelegde oplossing, waarbij consument en detaillist aanvullende afspraken maken, strijdig zou zijn met de strekking van het in de richtlijn aan de consument toegekende herroepingsrecht.

De VFN is van mening dat de door de staatssecretaris gegeven interpretatie juist strijdig is met de Richtlijn. Artikel 14 en Artikel 15 uit de Richtlijn geven invulling aan de relatie tussen de financieringsovereenkomst, de gerelateerde verkoopovereenkomst en nevendiensten (diensten die een consument verplicht moet afnemen ter verkrijging van het krediet; bijvoorbeeld een bankrekening of een verzekering die betaling dekt bij arbeidsongeschiktheid). In artikel 14 is vastgelegd dat als de consument de kredietovereenkomst herroept (in de twee weken bedenktijd), de consument ook niet meer gebonden is aan nevendiensten. Nevendiensten zijn onlosmakelijk verbonden met de financieringsovereenkomst. De VFN vindt het dan ook voor de hand liggen dat nevendiensten ook ontbonden worden bij de ontbinding van de financieringsovereenkomst. Parallel aan de bepaling in Artikel 14 regelt Artikel 15 van de Richtlijn dat als consumenten van hun recht gebruik maken om een koopovereenkomst te ontbinden de consument ook niet meer gebonden is aan de gerelateerde financieringsovereenkomst.

De Richtlijn spreekt zich echter nadrukkelijk niet uit over de gevolgen van het ontbinden van de financieringsovereenkomst voor de gelieerde koopovereenkomst. Verschillende lidstaten hebben dan ook juist wettelijk vastgelegd dat de koopovereenkomst *niet* wordt ontbonden als de financieringsovereenkomst wordt herroepen door de consument (b.v. Finland, Denemarken, Noorwegen, Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, België, Italië en Spanje). Het betreffende onderwerp is ook uitgebreid aan de orde geweest bij het vaststellen van de Richtlijn. Hierbij is met name aandacht besteed aan de mogelijkheid dat goederen in de twee weken na aanschaf sterk in waarde dalen en dat het onredelijk bezwarend is dat de detailhandel geconfronteerd wordt met deze waardedaling, in het geval ook de koopovereenkomst zou worden ontbonden.

Het beeld dat door de staatssecretaris is gepresenteerd ten aanzien van het dwingende karakter vanuit de Richtlijn, dat zou moeten leiden tot ontbinding van de koopovereenkomst als de financieringsovereenkomst wordt ontbonden, bestrijdt de VFN dan ook ten eerste. De staatssecretaris had wel degelijk tegemoet kunnen komen aan de wensen die hiertoe door de Tweede Kamer zijn uitgesproken.

Graag sluiten wij af met een korte toelichting op de consequenties van de interpretatie van de staatssecretaris. In de dagelijkse praktijk worden financieringsovereenkomsten veelal aangegaan om de aanschaf van een goed of dienst te financieren. De mogelijkheid om goederen en diensten direct bij aanschaf te financieren biedt de consument een grotere vrijheid in de wijze waarop aan de financiële verplichtingen uit de koopovereenkomst kan worden voldaan. Deze keuzevrijheid heeft hiermee een directe positieve uitwerking op consumptieve bestedingen en economische groei. In deze optiek kan de betreffende koopovereenkomst dan ook niet worden gezien als een nevendienst noodzakelijk voor de verkrijging van het krediet, maar heeft de koopovereenkomst een zelfstandig karakter waarbij de financiering slechts supplementair is.

De consument die nu een koopovereenkomst sluit voor de levering en plaatsing van een badkamer kan er voor kiezen om deze aankoop te financieren. Uiteraard is het hierbij voor het gewenste

soepele economische verkeer van belang dat de levering en plaatsing, conform de huidige praktijk, direct kunnen plaatsvinden.

De consument die gekozen heeft voor financiering van de badkamer kan, om wat voor reden dan ook, besluiten om de financieringsovereenkomst binnen twee weken te annuleren.

De interpretatie van de staatsecretaris leidt er toe dat de koopovereenkomst van de badkamer zelf dan ook zal moeten worden ontbonden. Het is echter volstrekt onduidelijk hoe in dergelijke situatie de afwikkeling van de betreffende koopovereenkomst zou uitpakken. Juist deze onduidelijkheid is ongewenst en eenvoudig te vermijden door consument en detaillist de mogelijkheid te bieden om, met rechtskracht, afspraken te maken over het in stand houden van de koopovereenkomst, daar waar de financieringsovereenkomst wordt ontbonden.

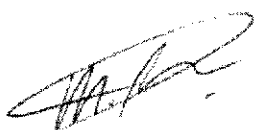
De VFN verzoekt u gezien het bovenstaande dan ook om bij de procedurele behandeling van de voorliggende wetgeving ruimte te bieden voor het stellen van vragen aan de regering omtrent de betreffende problematiek.

De VFN is van mening dat aan de regering nogmaals de mogelijkheid moet worden geboden om de ruimte die de Richtlijn ten aanzien van dit aspect biedt, in lijn met de oplossingen die in andere lidstaten zijn geïmplementeerd, in te vullen.

Het is essentieel dat de Nederlandse kredietverstrekkers en de Nederlandse detailhandel kunnen opereren in een internationaal level playing field en niet op een achterstand worden gezet door een onjuiste interpretatie en implementatie van een Europese Richtlijn die juist beoogt de markten verder te harmoniseren.

Neemt u gerust contact op als deze brief tot vragen leidt, of als aanvullende toelichting is vereist ten aanzien van de voorliggende wetswijzigingen.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van de VFN

M.E.A. Aalders
Voorzitter

A. Reitsma
Secretaris